

**UCHWAŁA NR XLIV/410/2021
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE**

z dnia 16 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Stryków na rok 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834), art. 5 ust. 1 i art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na rok 2022, stanowiący część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, będący załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strykowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strykowie

Paweł Kasica

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na rok 2022

I. Wstęp

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Podstawą realizacji tych zadań jest Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii (zwany dalej Programem).

Zadania własne gminy obejmują m.in.:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Narkomania to choroba złożona, która polega na uzależnieniu chorego od substancji psychoaktywnych. Narkomania jest problemem wielu płaszczyzn, tj. medycznej, społecznej, kulturowej czy prawnej, dlatego Program adresowany jest do każdego mieszkańca Gminy, gdyż na szkody związane z narkotykami narażona jest każda osoba niezależnie od tego czy zażywa narkotyki czy nie.

Celem głównym Programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez mieszkańców gminy oraz związanych z tym szkód społecznych i zdrowotnych.

Cele szczegółowe:

- podnoszenie wiedzy i świadomości wśród osób nieletnich oraz dorosłych mieszkańców gminy na temat skutków wynikających ze spożywania i nadużywania środków psychoaktywnych,
- obniżanie wieku inicjacji narkotykowej,
- promowanie zdrowego stylu życia,
- monitorowanie problemów dotyczących zażywania środków psychoaktywnych.

W związku z powyższym Program ten jest nastawiony w głównej mierze na profilaktykę uniwersalną.

Program ten stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania w nim zapisane mają charakter długofalowy i są kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Ramy czasowe poszczególnych zadań obejmują cały rok 2022 i realizowane będą na bieżąco.

Przy konstruowaniu Programu na 2022 r. uwzględniono:

- cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia,
- dane oraz wnioski z raportu z badań skali problemów związanych z sięganiem po substancje uzależniające wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców z terenu miasta i gminy Stryków przeprowadzonych w okresie od 1 września do 15 października 2020 r.

Za koordynację realizacji zadań Programu odpowiedzialny jest Urząd Miejski w Strykowie - Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strykowie (zwaną dalej GKRPA),
- placówkami oświatowymi,
- Komisariatem Policji,
- Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- świetlicą środowiskową,
- poradnią leczenia uzależnień,
- specjalistami d/s profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami.

Na realizację zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii ujętych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na rok 2022 przeznaczają się planowane dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ tej ustawy, w wysokości ogółem **25.000,00 zł**.

Wydatki na realizację Programu zaplanowane zostały w budżecie Gminy Stryków na rok 2022 w Dz. 851 Ochrona Zdrowia, rozdział 85153 „Zwalczanie Narkomanii”.

II. Skala problemów związanych z sięganiem po substancje psychoaktywne wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców z terenu miasta i gminy Stryków.

W okresie od 1 września do 15 października 2020 r. na terenie Gminy Stryków zostały przeprowadzone badania związane z sięganiem po substancje uzależniające przez dzieci, młodzież oraz dorosłych mieszkańców. Badanie przeprowadzili specjaliści z firmy „PROGRES” z Koluszek. Badaniom poddano wszystkich uczniów klas VI, VII i VIII ze szkół podstawowych oraz osoby dorosłe w wieku 18-36 lat oraz 36 lat i więcej.

Używanie narkotyków jest nielegalne i ukrywane, dlatego też trudno jest ocenić rozmiar występowania tego zjawiska oraz powiązanych z nim niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych. Do nowych zjawisk można zaliczyć odurzanie się przez nieletnich różnymi lekami, nasionami bielunia czy też łączenie leków z alkoholem.

Po analizie przeprowadzonych badań wśród dorosłych mieszkańców stwierdzono, że na terenie gminy problem uzależnienia od narkotyków nie został ujawniony. Żadna z przebadanych osób dorosłych nie zażywała dopalaczy. Natomiast odnotowano uzależnienie od tytoniu, e-papierosów, napojów energetycznych oraz leków nasennych i uspakajających i to w większości u kobiet (8,5% badanych kobiet). Na terenie naszej gminy wiek inicjacji nikotynowej przypada na 12 rok życia a narkotykowej u części uczniów to niespełna 12 lat. Wśród badanej młodzieży sięgającej po inne używki niż alkohol i papierosy wymienia się środki uspakajające, nasenne oraz inne leki nabyte bez zaleceń lekarza. Odnotowano również przypadki zażywania dopalaczy i innych substancji uzależniających wśród szóstoklasistów i ósmoklasistów. Częściej dopalacze zażywają dziewczęta niż chłopcy. Młodzi ludzie twierdzą, że sięgają po substancje psychoaktywne z ciekawości, chcą być „super” w oczach innych, bądź poczuć się sławnymi, „zabić nudę” ale także chcą w ten sposób uciec od własnych problemów. Duży wpływ na zażywanie dopalaczy mają rówieśnicy. Niepokoić może fakt, że czasem młodzi ludzie nie wiedzą co zażywają.

Pocieszającym faktem jest to, że większość badanych uczniów wie, co to są substancje psychoaktywne, dopalacze i jest przekonana o szkodliwości ich zażywania. Wiedzą do kogo można zwrócić się o pomoc. Większość badanej młodzieży pozytywnie ocenia działania profilaktyczne prowadzone w szkołach.

Porównując wyniki badania przeprowadzonego w roku 2016 z aktualnymi wynikami widać, że podejmowane działania interwencyjne i programy profilaktyczne przynoszą pozytywne efekty. Zauważalna jest tendencja malejąca uczniów palących oraz relatywnie mniejsze odsetki upijającej się młodzieży. Stosunkowo niewielka grupa młodych ma kontakt z nielegalnymi substancjami psychoaktywnymi, w tym dopalaczami oraz „tradycyjnymi” narkotykami. Kontynuowanie realizowanych działań profilaktycznych wydaje się efektywnym sposobem na dalsze ograniczanie skali problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież, a w perspektywie przez dorosłych mieszkańców Gminy.

III. Zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i ich realizacja poprzez:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem oraz udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1) prowadzenie dla mieszkańców gminy nieodpłatnych porad - pomoc świadczona przez specjalistów terapii uzależnień i psychologów w Punkcie Konsultacyjnym w Strykowie, której finansowanie zawarte jest w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Stryków na rok 2022;

2) prowadzenie poradnictwa dla rodziców dzieci i młodzieży eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi;

3) upowszechnianie informacji na temat placówek i programów dla osób uzależnionych oferujących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy;

4) wskazywanie osobom zainteresowanym oraz osobom z problemami narkotykowymi placówek leczenia narkomanii.

2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

1) realizacja rekomendowanych programów profilaktyki uzależnień na różnych poziomach edukacji;

2) organizowanie i finansowanie warsztatów pozytywnego rozwoju dla uczniów ukierunkowanych na rozwijanie ich mocnych stron, dzięki którym stają się oni bardziej odporni na działanie czynników ryzyka;

3) zakup różnych materiałów edukacyjnych oraz czasopism i opracowań specjalistycznych;

4) prowadzenie działań edukacyjnych dla rodziców, nauczycieli, dzieci i młodzieży w zakresie używania środków odurzających (warsztaty, szkolenia, konferencje, spektakle itp.);

5) szkolenia dla rad pedagogicznych w zakresie rozpoznawania zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży;

6) organizacja konkursów dotyczących tematu problemów wynikających z korzystania przez ludzi młodych z substancji zmieniających świadomość (w tym zakup nagród za udział w konkursach);

7) udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach społeczno-edukacyjnych (zakup i rozpowszechnianie materiałów kampanijnych).

3. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii:

1) wspieranie realizacji zadań ujętych w szkolnych programach wychowawczo-profilaktycznych (po zgłoszeniu przez placówki oświatowe);

2) doposażenie szkół, placówek służby zdrowia, policji, świetlic oraz innych podmiotów zajmujących się profilaktyką w materiały edukacyjne i informacyjne z zakresu narkomanii;

3) wsparcie materialne dla podmiotów realizujących programy profilaktyczne podczas zorganizowanych form wypoczynku letniego czy zimowego;

4) zakup testów narkotykowych;

5) podnoszenie kompetencji osób pracujących w systemie rozwiązywania problemów uzależnień (szkolenia, warsztaty, seminaria, itp.)

4. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego:

1) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

2) pomoc społeczną osobom uzależnionym i ich rodzinom, realizowana i finansowana przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie;

3) współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisariatem Policji oraz szkołami w zakresie systematycznego przepływu informacji dotyczących zażywania środków psychoaktywnych.